YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS
5 päivänä maaliskuuta 1986 *

Asiassa 69/85,

jonka Verwaltungsgericht Frankfurt am Main on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Wünsche Handelsgesellschaft GmbH & Co., Hampuri,

vastaan

Saksan liittotasavalta, jota edustaa Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft, Frankfurt am Main,

ennakkoratkaisun yhteisöjen tuomioistuimen 12.4.1984 annetun tuomion pätevyydestä ja asetuksen (ETY) N:o 3429/80 1 artiklan pätevyydestä (säilöttyjen viljeltyjen herkkusienten tuontiin sovellettavat suojatoimenpiteet),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti A. J. Mackenzie Stuart, jaostojen puheenjohtajat U. Everling, K. Bahlmann ja R. Joliet sekä tuomarit G. Bosco, T. Koopmans, O. Due, Y. Galmot, C. Kakouris, T. F. O'Higgins ja F. Schockweiler,

julkisasiamies: G. F. Mancini,
kirjaaja: P. Heim,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

MÄÄRÄYKSEN

1 Verwaltungsgericht Frankfurt am Main on 21.2.1985 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 15.3.1985, esittänyt ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskevat yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 345/82, Wünsche Handelsgesellschaft v. Saksan liittotasavalta, 12.4.1984 annetun tuomion (Kok. 1984, s. 1995) pätevyyttä sekä säilöttyjen viljeltyjen herkkusienten tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 29 päivänä joulukuuta 1980 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3429/80 (EYVL L 358, s. 66) 1 artiklan pätevyyttä.

2 Nämä kysymykset on esitetty saman asian yhteydessä, joka oli 12.4.1984 annetun tuomion antamiseen johtaneen ennakkoratkaisumenettelyn taustalla ja jossa pääasian asianosaisina olivat samat asianosaiset.

3 Komission asetuksen (ETY) N:o 3429/80 1 artiklan nojalla kaikkeen yhteisen tullitariffin alanimikkeen 20.02 A alle kuuluvien säilöttyjen viljeltyjen herkkusienten luovutukseen vapaaseen vaihdantaan, joka ylittää samassa asetuksessa vahvistetut määrät, on 1.1.–31.3.1981 välisenä ajanjaksona kohdistettu "suojatoimenpiteenä" lisämaksu, jonka suuruus on ollut 175 ecua 100 nettokiloa kohden.

4 Pääasian taustalla oleva asia on saanut alkunsa siitä, ettei Wünscheä pyyntönsä mukaisesti vapautettu maksamasta kyseisiä lisämaksuja ja että toimivaltainen kansallinen viranomainen vetosi edellä mainittuun komission asetukseen (ETY) N:o 3429/80 päätöksensä perustana.

5 Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, epäili edellä mainitun komission asetuksen 1 artiklan pätevyyttä sillä perusteella, että

- Wünsche oli esittämällä virallisia tilastoja osoittanut, etteivät ne edellytykset, jotka neuvoston perusasetuksissa asetettiin sille, että komissio hyväksyy suojatoimenpiteitä, olleet täyttyneet; tällainen

edellytys olisi nimenomaan ollut säilöttyjen herkkusienten markkinoiden vakava häiriötila. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on näin ollen pyytänyt yhteisöjen tuomioistuinta tarkastamaan, ovatko mainitut edellytykset täyttyneet, tai muulla tavalla antamaan sille tietoja asiasta;

– komissiolla ei toisaalta olisi ollut toimivaltaa hyväksyä muita suojatoimenpiteitä kuin mitä sisältyi 14.3.1977 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 521/77 (EYVL L 73, s. 28), johon ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan sisältyi tyhjentävä luettelo.

6 Edellä mainitussa 12.4.1984 annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että

"Verwaltungsgericht Frankfurt am Mainin esittämän kysymyksen tutkinnassa ei ole tullut ilmi sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat komission asetuksen (ETY) N:o 3429/80 pätevyyteen".

7 Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että Verwaltungsgericht Frankfurt am Main on pyytänyt Wünscheä esittämään huomautuksensa kyseisestä tuomiosta. Wünsche on todennut, että tuomiota rasittivat vakavat oikeuden loukkaukset, jotka aiheuttivat sen, ettei tuomiolla ollut minkäänlaista sitovaa vaikutusta.

8 Tässä tilanteessa Verwaltungsgericht Frankfurt am Main on päättänyt lykätä asian käsittelyä uudelleen ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen – ensimmäinen jaosto – asiassa 345/82 12.4.1984 antama tuomio yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden, erityisesti kuulemisperiaatteen tai laillista tuomioistuinta koskevan periaatteen (Grundsatz des gesetzlichen Richters) vastainen sillä perusteella, että

a) yhteisöjen tuomioistuin ei ole ottanut kantajan esittämiä väitteitä huomioon niiltä osin kuin kantaja kiisti komission käyttämien tilastojen paikkansapitävyyden, ja erityisesti sillä perusteella, ettei yhteisöjen tuomioistuin ole sallinut todistusaineiston esittämistä;

b) yhteisöjen tuomioistuin on tutkinut asian tosiseikat, vaikka tämä kuuluu ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen toimivaltaan?

Jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on kieltävä

2) Onko edellä mainittua tuomiota tulkittava siten, että hedelmä- ja vihannesjalostealan yhteisestä markkinajärjestelystä 14 päivänä maaliskuuta 1977 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 516/77 (EYVL L 73, 21.3.1977) 14 artiklan 1 kohdassa:

   a) annetaan komissiolle sen selvittämiseksi, ovatko markkinat kärsineet häiriötilasta, vapaus sekä arvioida esitettyjen tilastotietojen arvoa että tutkia niiden paikkansapitävyys;

      vai

   b) että siinä tarkoitetaan, että viralliset tilastot, jotka komissiolle ovat toimittaneet jäsenvaltioiden toimivaltaiset hallituselimet, jotta komissio voisi tarkkailla markkinoiden kehitystä ja tarpeen vaatiessa säätää suojatoimenpiteitä, eivät voi olla minkäänlaisen tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena?

Jos vastaus toiseen kysymykseen on myöntävä

3) Onko asetuksen (ETY) N:o 516/77 14 artiklan 2 kohta, sellaisena kuin sitä on tulkittu 12.4.1984 annetussa tuomiossa, pätemätön sillä perusteella, ettei se ole yhteensopiva ylemmäntasoisen yhteisön oikeuden, erityisesti hallinnon lainalaisuuden periaatteen (katso toisen kysymyksen a kohta) tai kattavan oikeusturvan periaatteen (katso toisen kysymyksen b kohta) kanssa?

Jos vastaus ensimmäiseen tai kolmanteen kysymykseen on myöntävä

4) Sitooko ennakkoratkaisua pyytävää tuomioistuinta sellainen tuomio, jonka yhteisöjen tuomioistuin on antanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti samassa pääasiassa, vaikka kyseinen tuomio loukkaisikin periaatetta, jonka mukaan asianosaisilla on oikeus tulla kuulluksi, tai laillista tuomioistuinta koskevaa periaatetta tai vaikka tuomio perustuu pätemättömään oikeusperustaan?

Jos vastaus neljänteen kysymykseen on kieltävä

5) Onko säilöttyjen herkkusienten tuontiin sovellettavista suojatoimenpiteistä 29 päivänä joulukuuta 1980 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3429/80 (EYVL L 358, 31.12.1980) 1 artikla pätevä?"

9 Ennakkoratkaisupyynnön sanamuodosta ilmenee nimenomaisesti, että ensimmäisellä, toisella ja kolmannella kysymyksellä kansallinen tuomioistuin kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta, onko viimeksi mainitun tuomioistuimen 12.4.1984 antama tuomio pätemätön; jos vastaus tähän kysymykseen on myöntävä, neljännellä kysymyksellä yhteisöjen tuomioistuimelta kysytään, sitooko mainittu tuomio kuitenkin ennakkoratkaisua pyytävää tuomioistuinta; viidennellä kysymyksellä yhteisöjen tuomioistuimelta kysytään uudelleen, onko edellä mainitun komission asetuksen (ETY) N:o 3429/80 1 artikla pätevä.

Kolme ensimmäistä kysymystä

10 Ottaen huomioon esitettyjen kysymysten sisällön on tutkittava, kuuluuko yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä annettu tuomio yhteisön toimielinten niiden toimien joukkoon, joiden pätevyyttä voidaan arvioida 177 artiklan mukaisessa ennakkoratkaisumenettelyssä, ja onko yhteisöjen tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tällaiset kysymykset.

11 Yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa tässä asiassa on arvioitava ottaen huomioon perustamissopimuksen 177 artiklan määräykset kokonaisuudessaan sekä sen toimivallan jako, joka tässä määräyksessä on toteutettu kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen välille.

12 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, sen oikeudellisen yhteistyön tarkoituksena, joka 177 artiklalla on luotu kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen välille, on varmistaa yhteisön oikeuden yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa (katso asia 16/65, Firma Schwarze v. Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel, tuomio 1.12.1965, Kok. 1965, s. 1081).

13 Tästä seuraa, että tuomiolla, jossa yhteisöjen tuomioistuin ennakkoratkaisumenettelyssä antaa ratkaisun yhteisön toimielimen toimen tulkinnasta tai pätevyydestä, annetaan oikeusvoimainen ratkaisu yhteen tai useampaan

yhteisön oikeutta koskevaan kysymykseen, ja tuomio sitoo kansallista tuomioistuinta sen ratkaistessa käsiteltävänään olevaa asiaa.

14 On lisäksi todettava, että Euroopan yhteisön tuomioistuimen perussäännön 38–41 artiklassa luetellaan tyhjentävästi ne erityiset muutoksenhakukeinot, joita voidaan käyttää yhteisöjen tuomioistuimen tuomioihin liittyvän oikeusvoiman saattamiseksi kyseenalaiseksi, ja että, ottaen huomioon sen, ettei ennakkoratkaisumenettelyssä ole asianosaisia, mainittuja määräyksiä ei voida soveltaa ennakkoratkaisumenettelyssä annettuihin tuomioihin.

15 Se sitovuus, joka ennakkoratkaisumenettelyssä annetulla tuomiolla on, ei kuitenkaan estä sitä, että kansallinen tuomioistuin, jonka pyynnöstä tällainen tuomio on annettu, voisi katsoa tarpeelliseksi uuden ennakkoratkaisupyynnön esittämisen yhteisöjen tuomioistuimelle ennen käsiteltävänään olevan asian ratkaisemista. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällainen menettely on perusteltu silloin, kun kansallisella tuomioistuimella on vaikeuksia tuomion ymmärtämisessä tai sen soveltamisessa, kun se esittää yhteisöjen tuomioistuimelle uuden oikeuskysymyksen tai kun se esittää yhteisöjen tuomioistuimelle sellaisia uusia näkökohtia, jotka saattavat johtaa siihen, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa eri tavalla jo esitettyyn kysymykseen. Oikeutta esittää uudelleen kysymyksiä yhteisöjen tuomioistuimelle ei kuitenkaan voida käyttää siihen, että jo annetun tuomion pätevyys asetetaan kyseenalaiseksi, koska tällöin saatettaisiin kyseenalaiseksi se toimivallan jako, joka perustamissopimuksen 177 artiklassa on toteutettu kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen välille.

16 Edellä esitetyn perusteella on todettava, ettei yhteisöjen tuomioistuimen ennakkoratkaisumenettelyssä antama tuomio kuulu yhteisön toimielinten niihin toimiin, joiden pätevyys voidaan saattaa 177 artiklan perusteella ennakkoratkaisumenettelyssä yhteisöjen tuomioistuimen tutkittavaksi, ja ettei yhteisöjen tuomioistuin näin ollen ole toimivaltainen ratkaisemaan kolmea ensimmäistä esitettyä kysymystä.

Neljäs ja viides kysymys

17 Koska neljäs kysymys on esitetty ainoastaan sen tilanteen varalta, että yhteisöjen tuomioistuin olisi todennut, ettei sen edellä mainittu 12.4.1984 annettu tuomio ole pätevä, ei neljättä kysymystä ole ratkaistava.

18 Viidennellä kysymyksellä Verwaltungsgericht Frankfurt am Main tyytyy esittämään yhteisöjen tuomioistuimelle uudelleen kysymyksen, joka koskee asetuksen (ETY) N:o 3429/80 1 artiklan pätevyyttä, joka oli edellä mainitun 12.4.1984 annetun tuomion kohteena, ilman että se olisi esittänyt sellaisia uusia näkökohtia, erityisesti tilastojen osalta, joita yhteisöjen tuomioistuin ei jo edellisessä menettelyssä olisi tutkinut. Edellä esitetystä seuraa näin ollen, ettei myöskään viidettä kysymystä ole ratkaistava.

19 Yhteisöjen tuomioistuin voi työjärjestyksen 92 artiklan 2 kohdan nojalla tutkia viran puolesta, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi, ja se on päättänyt ratkaista asian ilman suullista käsittelyä työjärjestyksen 91 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

20 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Euroopan yhteisöjen neuvostolle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on määrännyt seuraavaa:

1) Yhteisöjen tuomioistuin ei ole toimivaltainen ratkaisemaan kolmea ensimmäistä kysymystä.

2) Neljännen ja viidennen kysymyksen osalta lausunnon antaminen raukeaa.

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä maaliskuuta 1986.

P. Heim
kirjaaja

A. J. Mackenzie Stuart
presidentti